

Jaarverslag 2025 VTH-omgevingstaken Noardeast-Fryslân

29 april 2026

V2.3

GEMEENTE
NOARD
EAST FRYSLÂN

COLOFON

Rapport gegevens

Rapport

Jaarverslag 2025 – Vergunningverlening, toezicht en handhaving
omgevingstaken gemeente Noardeast-Fryslân

Opsteller

Omjouwing en Ekonomy - Stipe

Vastgesteld

Door

Het college van burgemeester en wethouders

Datum

19 mei 2026

Paraaf

REX 2026-125571/ Ibabs 9409

Gemeente Noardeast-Fryslân

Postbus 1

9100 AA Dokkum

Tel. (0519) 29 88 88

info@noardeast-fryslan.nl

www.noardeast-fryslan.nl

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING.....	3
1 INLEIDING	4
1.1 Aanleiding en context.....	4
1.2 Reikwijdte van het jaarverslag	4
1.3 Opzet van het jaarverslag	4
1.4 Kwaliteitscriteria	4
1.5 Voor wie is dit verslag bedoeld	5
2 ONTWIKKELINGEN.....	5
2.1 Inleiding.....	5
2.2 Wijzigingen in wet- en regelgeving.....	5
2.2.1 Omgevingswet	5
2.2.2 Omgevingsplan	5
2.2.3 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)	6
2.3 Beleidscyclus VTH.....	6
2.4 Organisatie.....	6
2.5 Dienstverlening	6
2.6 ICT	7
2.7 Interbestuurlijke toezicht.....	7
3 UITVOERING VTH-TAKEN	7
3.1 Inleiding.....	7
3.2 Vergunningverlening	8
3.2.1 Vergunningverlening Omgevingswet	8
3.2.2 Vergunningverlening APV en bijzondere wetten	11
3.2.3 Registraties Kinderopvang	15
3.3 Toezicht	15
3.3.1 Bouwtoezicht	15
3.3.2 Milieutoezicht	17
3.3.3 Toezicht publiek domein/ Boa's	18

3.4	Toezicht kinderopvang.....	19
3.5	Handhaving.....	19
3.6	Advies en ondersteuning	19
3.6.1	Bezwaar en beroep	19
3.6.2	Administratieve ondersteuning	20
3.6.3	Beleid en projecten	20
4	KWALITEITSCRITERIA VTH.....	20
4.1	Wettelijk kader en uitgangspunten	20
4.2	Toetsing naleving kwaliteitscriteria	20
4.3	Resultaat van de nulmeting	21
4.4	Verantwoording en doorwerking	21
4.5	Bijlage.....	21
5	EVALUATIE.....	21
5.1	Inleiding.....	21
5.2	Algemeen beeld uitvoering 2025.....	21
5.3	Vergunningverlening	22
5.4	Toezicht	22
5.5	Toezicht publiek domein.....	22
5.6	Handhaving en juridische ondersteuning.....	22
5.7	Monitoring, registratie en informatievoorziening	23
5.8	Organisatie en kwaliteit.....	23
5.9	Samenvattende conclusies en richting voor doorontwikkeling	23
6	KOPPELING EVALUATIE 2025 – UITVOERINGSPROGRAMMA VTH 2026	23
7	BIJLAGEN.....	24
7.1	Bijlage 1- Resultaten actualisatie VTH Kwaliteitscriteria Frysk Peil 2.....	24

SAMENVATTING

Doel en context

Op grond van het Omgevingsbesluit legt het college jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken (VTH). Dit jaarverslag beschrijft de uitvoering van deze taken in 2025 en vormt de afsluiting van de VTH-beleidscyclus, evenals de basis voor het uitvoeringsprogramma VTH 2026.

Reikwijdte

Het verslag ziet op alle VTH-taken binnen de fysieke leefomgeving van de gemeente Noardeast-Fryslân. Dit betreft onder meer vergunningverlening en meldingen op grond van de Omgevingswet, APV en bijzondere wetten, toezicht en handhaving in het publiek domein, milieutoezicht, bouwtoezicht en toezicht op kinderopvang.

Ontwikkelingen in 2025

2025 stond in het teken van verdere normalisering van de Omgevingswet binnen de reguliere organisatie. Werkprocessen zijn structureel ingebed, de transitie naar een definitief omgevingsplan is gestart en nieuwe instrumenten zoals buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's) zijn toegepast. Daarnaast zijn werkprocessen voor APV en bijzondere wetten uitgewerkt en ingericht in het zaakstelsel. De ICT-ondersteuning is verder doorontwikkeld, onder andere met Centric Leefomgeving en een mobiele toezichtapp. Op het gebied van dienstverlening is de nieuwe werkwijze voor omgevingsoverleg ingevoerd en zijn leges voor omgevingsoverleg afgeschaft.

Uitvoering VTH-taken

Vergunningverlening

In 2025 zijn grote aantallen aanvragen en meldingen behandeld. Er zijn 524 aanvragen omgevingsvergunningen afgehandeld en 619 meldingen verwerkt. Daarnaast zijn 346 initiatieven beoordeeld in de verkenningsfase van het omgevingsoverleg. Daarvan zijn 51 initiatieven besproken op de Intaketafel en van advies voorzien. Er is geen gebruik gemaakt van de Omgevingstafel. De organisatie heeft hiermee aantoonbaar ervaring opgedaan met werken onder het stelsel van de Omgevingswet.

Toezicht

Het toezicht richtte zich hoofdzakelijk op vergunningtoezicht en de afhandeling van klachten en meldingen. Bouwtoezicht en toezicht op brandveiligheid, milieu en kinderopvang zijn uitgevoerd in samenwerking met externe partners zoals de FUMO, Brandweer Fryslân en de GGD. Het toezicht had in de praktijk vooral een reactief karakter; risicogericht en programmatisch toezicht is nog beperkt toegepast.

Handhaving en juridische ondersteuning

Bij constatering van overtredingen zijn handhavingstrajecten ingezet conform de vastgestelde stappen. Het aantal formele handhavingsmaatregelen bleef relatief beperkt, mede door de inzet op herstelgericht optreden en maatwerk. Tegelijkertijd was sprake van een relatief hoge inzet op bezwaar, beroep en juridische advisering, mede als gevolg van de open normen en afwegingsruimte binnen de Omgevingswet.

Kwaliteitscriteria

In 2025 is een externe nulmeting uitgevoerd naar de naleving van de VTH-kwaliteitscriteria (Frysk Peil 2). De uitkomsten laten zien dat de gemeente Noardeast-Fryslân in basis voldoende robuust is georganiseerd voor de uitvoering van haar wettelijke VTH-taken. Specialistische taken zijn belegd bij externe partners. Enkele deskundigheidsgebieden vragen nog verdere borging of samenwerking.

Evaluatie en richting vooruit

De conclusie is dat de VTH-organisatie in 2025 heeft gefunctioneerd in een complexe overgangsfase, waarbij de basis op orde is. De belangrijkste aandachtspunten voor doorontwikkeling zijn:

- versterken van risicogericht en programmatisch toezicht;

- aandacht voor opzet omgevingsoverleg en integrale afstemming bij complexe initiatieven;
- verbetering van monitoring en informatievoorziening;
- blijvende borging van kwaliteit en deskundigheid.

Deze aandachtspunten zijn vertaald naar gerichte ontwikkelijnen in het uitvoeringsprogramma VTH 2026.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en context

Op grond van het Omgevingsbesluit (artikel 13.11) legt het college van burgemeester en wethouders jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in de fysieke leefomgeving. Dit jaarverslag beschrijft de uitvoering van deze taken in het kalenderjaar 2025.

De uitvoering van de VTH-taken vindt plaats binnen het wettelijke kader van de Omgevingswet en maakt onderdeel uit van de bredere gemeentelijke beleidscyclus. Door middel van dit jaarverslag wordt inzicht gegeven in de uitgevoerde werkzaamheden en vormt het verslag de basis voor bestuurlijke sturing en programmering voor het daaropvolgende uitvoeringsjaar.

1.2 Reikwijdte van het jaarverslag

Dit jaarverslag heeft betrekking op de uitvoering van de VTH-omgevingstaken van de gemeente Noardeast-Fryslân op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het betreft zowel taken die rechtstreeks voortvloeien uit de Omgevingswet en het omgevingsplan als taken op grond van gemeentelijke verordeningen en landelijke bijzondere wetgeving.

Binnen deze reikwijdte vallen:

- vergunningverlening, toezicht en handhaving bij activiteiten zoals bouwen, gebruik van gronden en bouwwerken en milieubelastende activiteiten;
- vergunningverlening en toezicht op basis van de Algemene plaatselijke verordening en bijzondere wetten, waaronder evenementen, horeca, verkeersmaatregelen en gebruik van de openbare ruimte;
- toezicht en handhaving in het publiek domein;
- toezicht op de naleving van regelgeving kinderopvang.

1.3 Opzet van het jaarverslag

Met ingang van 2025 is de beleidscyclus voor de uitvoering van de VTH-taken verder ingericht conform de systematiek van de Omgevingswet. Deze doorontwikkeling heeft invloed op de wijze waarop verantwoording wordt afgelegd.

Dit jaarverslag kent daarom een duidelijke scheiding tussen:

- ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van VTH-taken (hoofdstuk 2);
- de feitelijke uitvoering van werkzaamheden, weergegeven in aantallen en activiteiten (hoofdstuk 3);
- de verantwoording over kwaliteitscriteria (hoofdstuk 4);
- en de evaluatie en leerpunten voor de verdere doorontwikkeling van de uitvoering (hoofdstuk 5).

In de huidige fase ligt het accent in de verantwoording nog voornamelijk op output: wat is uitgevoerd en in welke omvang. Het sturen op outcome – wat zijn de effecten van de uitvoering - bevindt zich in een doorontwikkel fase. De gekozen opzet draagt bij aan transparantie, rolzuiverheid en een logische leeslijn voor bestuurders en toezichthouders.

1.4 Kwaliteitscriteria

De uitvoering van de VTH-taken moet voldoen aan wettelijke kwaliteitscriteria zoals vastgelegd in het Omgevingsbesluit. Deze criteria stellen eisen aan onder meer deskundigheid, personele capaciteit en continuïteit van de uitvoering.

De gemeenteraad van Noardeast-Fryslân heeft deze verplichting nader uitgewerkt in de Verordening kwaliteit uitvoering en handhaving Omgevingsrecht. In dit jaarverslag wordt gerapporteerd over de naleving van deze

kwaliteitscriteria. De resultaten van de toetsing zijn opgenomen in hoofdstuk 4 en vormen een belangrijk onderdeel van de bredere evaluatie van de VTH-uitvoering.

1.5 Voor wie is dit verslag bedoeld

Dit jaarverslag wordt ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraad van Noardeast-Fryslân. Daarnaast wordt het verslag verstrekt aan Gedeputeerde Staten van Fryslân in het kader van het interbestuurlijk toezicht (IBT) op de uitvoering van de VTH-taken.

Het verslag dient daarmee zowel het lokale bestuurlijke gesprek over uitvoering en sturing als de provinciale toezichtfunctie.

2 ONTWIKKELINGEN

2.1 Inleiding

In 2025 stond de uitvoering van de VTH-taken in het teken van verdere gewenning aan de Omgevingswet en de bijbehorende veranderingen in werkwijzen, verantwoordelijkheden en instrumenten. De ontwikkelingen in wet- en regelgeving, organisatie en ICT hebben geleid tot concrete werkzaamheden en resultaten in dat jaar. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen en verrichte werkzaamheden in 2025 die van invloed zijn geweest op de uitvoering van de VTH-taken. Het hoofdstuk heeft een beschrijvend karakter en schetst hoe de uitvoering zich in 2025 heeft ontwikkeld.

2.2 Wijzigingen in wet- en regelgeving

2.2.1 Omgevingswet

De Omgevingswet, die in 2024 in werking is getreden, heeft ook in 2025 grote invloed gehad op de uitvoering van de VTH-taken. Waar de invoering in 2024 nog gedeeltelijk projectmatig was georganiseerd, zijn de reguliere werkzaamheden in 2025 structureel ondergebracht in de lijnorganisatie.

Werkzaamheden:

- toepassen van nieuwe instrumenten zoals buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's);
- werken met nieuwe eisen rondom participatie en integrale belangenafweging;
- inhoudelijke en juridische afstemming bij complexe initiatieven;
- inzet van VTH-expertise bij projecten rondom omgevingsvisie, omgevingsprogramma's en de transitie naar het definitieve omgevingsplan.

Deze werkzaamheden hebben geleid tot besluitvorming met een grotere mate van maatwerk en een andere wijze van belangenafweging.

2.2.2 Omgevingsplan

In 2025 is gewerkt met het tijdelijke omgevingsplan, dat grotendeels bestaat uit de zogenoemde 'bruidsschat' en voormalige bestemmingsplannen. Tegelijkertijd is gestart met de transitie naar een definitief omgevingsplan. Dat gebeurt projectmatig.

Werkzaamheden:

- harmoniseren van bestaande bestemmingsplannen;
- overzetten van regels uit gemeentelijke verordeningen naar het omgevingsplan;
- deelname vanuit de eenheden VTH aan de projectgroep transitie omgevingsplan;
- vaststelling van een transitieplan.

Deze werkzaamheden zijn voorbereidend van aard en vormen een inhoudelijke en juridische basis voor toekomstige besluitvorming.

2.2.3 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen heeft geleid tot een gewijzigde rolverdeling tussen gemeente en marktpartijen.

Werkzaamheden:

- aanpassen van interne werkprocessen aan de gewijzigde rolverdeling;
- afstemming met kwaliteitsborgers en betrokken partijen;
- vastleggen van verantwoordelijkheden en procedures.

In 2025 zijn nog geen certificaten voor gevolgklasse 1-bouwwerken aangeleverd.

2.3 Beleidscyclus VTH

Met de invoering van de Omgevingswet is ook de beleidscyclus voor VTH-taken aangepast. In 2025 is gewerkt met een vernieuwde beleidscyclus die aansluit bij de systematiek van de Omgevingswet.

Werkzaamheden:

- opstellen en monitoren van het uitvoeringsprogramma;
- registreren van activiteiten in zaak- en vaksystemen;
- handmatige monitoring op onderdelen waar automatisering nog niet mogelijk was.

2.4 Organisatie

Werkprocessen APV en bijzondere wetten

In 2025 zijn alle activiteiten onder APV en bijzondere wetten geïnventariseerd en vertaald naar circa 40 werkprocessen

Werkzaamheden:

- beschrijven en uniformeren van werkprocessen;
- inrichten van deze processen in het zaakstelsel (CLO);
- verbeteren van dossiervorming en vastlegging.

Organisatie milieutoezicht

De bestaande combinatie van toezichthouder milieu en BOA domein 2 is in de praktijk kwetsbaar gebleken.

Werkzaamheden:

- bestuurlijk en ambtelijk overleg over de inrichting van het milieutoezicht;
- besluitvorming over het beleggen van het strafrechtelijk milieutoezicht bij de FUMO;
- vastleggen van afspraken en aanpassen van interne processen.

2.5 Dienstverlening

Omgevingsoverleg

In 2025 is uitvoering gegeven aan de vernieuwde werkwijze voor omgevingsoverleg, waarbij wordt gewerkt met verkenning en intaketafel en omgevingstafel.

Werkzaamheden:

- behandeling van initiatieven in de verkenningsfase;
- inzet van de intaketafel als vast wekelijks overlegmoment;

Er is geen gebruik gemaakt van de omgevingstafel.

Legesverordening

In samenwerking met een extern adviesbureau is de legesverordening van onze gemeente geëvalueerd op werking en efficiency van de onderdelen die met de VTH taakuitvoering hebben te maken. Dit heeft onder meer geleid tot het beëindigen van leges voor omgevingsoverleg.

Werkzaamheden:

- evaluatie van hoofdstuk 2 op geheel aan diensten en hoogte tarieven;
- overleg en vaststellen rapportage;
- besluitvorming over aanpassen diensten en tarieven.

2.6 ICT

De doorontwikkeling van ICT-systemen was in 2025 een belangrijke randvoorwaarde voor de uitvoering van de VTH-taken onder de Omgevingswet.

Werkzaamheden :

- verdere inrichting en doorontwikkeling van Centric Leefomgeving (CLO);
- inrichting van werkprocessen voor vergunningverlening, toezicht en APV;
- implementatie van een mobiele toezichtapp (Chepp);
- uitfasering van GISVG en migratie van gegevens;
- voorbereidingen voor de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

2.7 Interbestuurlijke toezicht

In het kader van Interbestuurlijk toezicht (IBT) heeft de provincie de wettelijke taak om toe te zien op de uitvoering van bepaalde taken door gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Onder die taken valt ook de uitvoering van de Omgevingswet en in het bijzonder de VTH-taken. Dit toezicht is bedoeld om de kwaliteit en rechtmatigheid van de uitvoering van taken te waarborgen. Aan de hand van een rapportage kunnen we beoordelen hoe wij de VTH taken uitvoeren en waar nodig verbeteringen aanbrengen. Er is in 2025 geen rapportage op dit onderdeel opgeleverd.

3 UITVOERING VTH-TAKEN

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de uitvoering van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in 2025. Beschreven wordt welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en in welke omvang, uitgesplitst naar taakvelden en disciplines.

De uitvoering van de VTH-taken vond plaats binnen de clusters Omjouwring en Ekonomy en Publyksaken, met inzet van de eenheden Klantkontaktsintrum, Fergunningferliening, Tafersjoch en Hanthavenjen, en Stipe. Daarnaast is samengewerkt met externe partners zoals de Fryske Útfieringstsjinst Miljeu en Omjouwring (FUMO) en Brandweer Fryslân.

3.2 Vergunningverlening

3.2.1 Vergunningverlening Omgevingswet

In 2025 zijn door de eenheid Fergunningferliening aanvragen om omgevingsvergunningen en meldingen behandeld voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Het betreft onder meer activiteiten op het gebied van bouwen, gebruik van gronden en bouwwerken, milieubelastende activiteiten, aanlegactiviteiten en erfgoed. De beoordeling van aanvragen vond plaats op basis van de Omgevingswet, het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het (tijdelijke deel van het) omgevingsplan van de gemeente. Bij de uitvoering is samengewerkt met diverse specialistische partijen, waaronder de FUMO, Brandweer Fryslân en de gemeentelijke adviescommissie Hûs en Hiem.

Tabel 1 - Omgevingsoverleg

Onderwerp	Soort activiteit/ werkzaamheden	Aantal
Omgevingsoverleg B1896 Initiatief leefomgeving verkenning uitvoeren	Verkennen/beoordelen initiatief	346
	Intake tafel	51
	Omgevingstafel	0

Tabel 2 - Vergunningaanvragen

Onderwerp	Soort activiteit/ werkzaamheden	Aantal
Vergunningverlening B1806 Aanvraag beschikking behandelen		
Bouwwerk bouwen	Bouwactiviteit (technisch) bouwkosten tot € 200.000	67
	Bouwactiviteit (technisch) bouwkosten vanaf € 200.000 tot € 500.000	8
	Bouwactiviteit (technisch) bouwkosten vanaf € 500.000	14
	Bouwactiviteit (planologisch) bouwkosten tot € 200.000	155
	Bouwactiviteit (planologisch) bouwkosten vanaf € 200.000 tot € 500.000	26
	Bouwactiviteit (planologisch) bouwkosten vanaf € 500.000	14
	Binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht	2
Afwijken bouwen en gebruik gronden omgevingsplan	Geringe afwijking (voorheen kruimelgevallen)	31
	Grote afwijking	1
Slopen	Slopen bouwwerken	4
Erfgoed	Verbouwen rijksmonument	11
	Slopen in beschermd stads- of dorpsgezicht	3
	Behoud van cultureel erfgoed of werelderfgoed	0
	Werk uitvoeren anders dan bouwwerk	35

Uitvoeren werk/werkzaamheid	Opbreken verharding/graven in openbaar gebied	1
Uitweg	Maken van een uitweg	22
Bomen	Kappen van een boom/vellen houtopstand	65
Reclame	Op of aan een onroerende zaak maken of voeren van handelsreclame	9
Overige activiteit	Niet eerder genoemd	3
Afwijken omgevingsplan	Buitenplanse omgevingsplanactiviteit -overig	53
Totaal afgehandelde aanvragen		524
Maatwerkvoorschriften	Stellen van maatwerkvoorschrift bij algemene regels	0
Gelijkwaardige maatregel	Beoordelen gelijkwaardige maatregel voor regels milieubelastende activiteit	0
	Beoordelen gelijkwaardige maatregel voor regels bouwactiviteit	1
Rapporten beoordeling		
	Milieukundig bodemrapport	27
	Archeologisch bodemrapport	13
	Geluid- of luchtrapport	1
	Akoestisch rapport	1
	Ecologisch onderzoeksrapport	0
	milieueffectrapportage (MER)	0
	Overig rapport	0
Advies		
	Advies van de gemeenteraad	0
	Welstandsadvies	288
	Advies adviescommissie - overig	7
Procedureel		
	Geen vergunning nodig	17
	Weigering op aanvraag	9
	Ingetrokken	26
	Buiten behandeling gesteld	12
	Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit	1
	Wijzigen omgevingsvergunning	1
	Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning	0
	Wijzigen van het Omgevingsplan	1
	Overschrijving verleende vergunning	0
	Achteraf ingediend	19
	Toepassen uitgebreide voorbereidingsprocedure	0
In behandeling	Aanvragen nog in behandeling	179

Tabel 3 – Meldingen/informatieplicht/advisering

Onderwerp	Soort activiteit/ werkzaamheden	Aantal
Behandelen meldingen B1813 Activiteit Omgevingswet melding behandelen		
Brandveiligheid	Brandveilig gebruik (ism Brandweer)	54
Bedrijven	Milieubelastende activiteit (ism FUMO)	54
Slopen	Slopen bouwwerken	43
	Slopen bouwwerken met asbest (ism FUMO)	163
Bodem	Bodemactiviteiten (w.o. afvoeren van grond – ism FUMO)	146
Informatieplicht	MBA, asbest, bodem	159
Informatieplicht B1898 Informatieplicht (bouwen)		332
Wet kwaliteitsborging bouw B1872 Wkb melding	Meldingen bouwtechnische activiteiten	44
Advisering partners B1804 Advisering informeel behandelen	Adviezen op aanvragen in behandeling bij andere bevoegde gezagen	6
B1816 Advisering formeel behandelen	Adviezen op aanvragen in behandeling bij andere bevoegde gezagen	1

FUMO

In onderstaande tabel is per onderwerp/zaaktype weergegeven hoeveel zaken zijn behandeld door de FUMO in het kader van reguleringstaken

Tabel 4 – Reguleringstaken FUMO

Onderwerp/zaaktype	Soort vergunning / werkzaamheden	Aantal
Vooroverleg		
	Intaketafel	0
	Omgevingstafel	0
Vergunningverlening		
Milieubelastende activiteiten (MBA)	Informatieplicht MBA	38
	Behandelen melding MBA	54
	Omgevingsvergunning voor verrichten MBA's	4
	Veranderingsvergunning/ ambtshalve wijziging MBA	7
	Behandelen milieu neutrale wijziging MBA	0
	Goedkeuringsbesluiten	0
	Actualisatietoetsen	4
	Maatwerkvoorschriften	3
	MER-beoordelingen	11

	OBM	0
	Overig	1
Slopen bouwwerken	Asbest - informatieplicht	0
	Asbest - meldingen	163
Bodemactiviteiten	Bodem - vooroverleg	8
	Bodem - informatieplicht	121
	Bodem - meldingen	146
	Bodem - beschikking	0

Brandweer Fryslân

In onderstaande tabel is per onderwerp/zaaktype weergegeven hoeveel zaken in opdracht van de gemeente zijn behandeld door de Veiligheidsregio Fryslân/ Brandweer.

Tabel 5 – Toetsingstaken Brandweer

Onderwerp/zaaktype	Soort vergunning / werkzaamheden	Aantal zaken
Algemeen		
Evenementenveiligheid	Adviezen	11
	Schouwen, VT's en overleggen	10
Omgevingsveiligheid	Adviezen Ruimtelijk/Milieubeheer/ Vuurwerkactiviteit	31
Risico's en brandweezorg	Adviezen	26
	Repressief overleg risicobedrijven	0
Maatwerk pakket 1 toetsing		
Brandveilig gebruik	Bouwinspecties op melding brandveilig gebruik	15
	Adviezen bouwen van bouwwerk	86
	Adviezen Brandveilig gebruik	54
	Adviezen beoordelen Programma van Eisen	7

3.2.2 Vergunningverlening APV en bijzondere wetten

3.2.2 Vergunningverlening APV en bijzondere wetten

De eenheid Fergunningferliening APV en bijzondere wetten behandelde in 2025 aanvragen om vergunningen, ontheffingen en meldingen op grond van gemeentelijke verordeningen en landelijke bijzondere wetgeving. Het betreft onder meer activiteiten op het gebied van evenementen, horeca, alcoholwetgeving, kansspelen, verkeer, parkeren, kabels en leidingen en overige vormen van gebruik van de openbare ruimte.

De behandeling van aanvragen vond plaats in afstemming met andere gemeentelijke eenheden en externe partners zoals politie, Veiligheidsregio Fryslân - Brandweer en GGD.

Tabel 6 – Vergunningaanvragen APB/bijzondere wetten

Onderwerp/zaaktype	Soort vergunning / werkzaamheden	Aantal
Alcoholwet		

B0054 - Alcoholvergunning commercieel	Schenken en verkopen van alcoholhoudende dranken door commercieel bedrijf slijterijen of horeca (art. 3 Alcoholwet)	11
B0089 Alcoholvergunning paracommercieel rechtspersoon	Schenken van alcoholhoudende drank door stichtingen/verenigingen	0
LP51 Wijzigen inrichting	Aanpassen van de alcoholvergunning door wijziging van de inrichting	0
B1546 Melding leidinggevende Alcoholvergunning	Aanpassen van de alcoholvergunning door wijziging leidinggevendenden	2
B0032 Ontheffing sluitingsuur en/of schenktijd	Afwijken van sluitingsuren of schenktijden van para commerciële bedrijven	9
B0023 Alcoholontheffing	Schenken buiten de horeca-inrichting	100
Evenementen		
B1476 Evenementenmelding	Houden van een klein evenement	130
B0056 Evenementenvergunning	Houden van evenementen in categorie A (laag risico)	94
B0056 Evenementenvergunning	Houden van evenementen in categorie B (gemiddeld risico)	11
B0056 Evenementenvergunning	Houden van evenementen in categorie C (hoog risico)	1
LP56 Verklaring van geen bezwaar	Evenementen die door meerdere gemeenten gaan	20
Horeca		
B0057 Horeca-inrichting exploitatievergunning	Het exploiteren van een horecabedrijf	7
B1159 Terrasvergunning	Terras bij horeca-gelegenheid	0
Kansspelen		

B0046 Aanwezigheidsvergunning speelautomaten	Het hebben van speelautomaten in een horecagelegenheid	2
B0083 Kansspelvergunning prijzengeld < 4500	Verloting met prijzengeld < € 4500	4
B0083 Kansspelvergunning prijzengeld > 4500	Verloting met prijzengeld > € 4500	2
Kabels en leidingen		
B0085 Kabel- en leidingvergunning beoordelen	Het leggen van kabels en leidingen tracé vanaf 25m voor telecommunicatie of nutsvoorzieningen	149
Verkeer		
B1774 Verkeersontheffing	Afwijken van reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 langer dan 6 maanden	8
B1774 Verkeersontheffing	Afwijken van reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 gedurende een jaar	27
B0070 Gehandicaptenparkeerplaats toekennen	Verkrijgen van gereserveerde invalidenparkeerplaats	19
B1780 Gehandicaptenparkeerplaats wijziging beoordelen	Wijzigen van onderbord/kenteken gehandicaptenparkeerplaats	0
B1159 Ontheffing voorwerp op of aan de weg plaatsen / Terrasvergunning	Het tijdelijk plaatsen van voorwerp op of aan de weg	39
B1159 Ontheffing reclameborden	Tijdelijk plaatsen van reclameborden aan de weg	0
B0025 Parkeerontheffing	Langdurig stallen voertuigen openbare weg	0
B1301 Tijdelijke verkeersmaatregel beoordelen	Tijdelijke verkeersmaatregel treffen (bijv. afsluiten van de weg)	4

B0761 Ontheffing wedstrijd op de weg	Het houden van een wedstrijd op gemeentelijke wegen	0
Handel		
B1157 Standplaatsvergunning	Standplaatsen voor ambulante handel < week	2
B1157 Standplaatsvergunning	Standplaatsenvergunning > week	16
Ontheffing winkelsluitingstijden	Afwijken van tijden in Winkeltijdenwet en verordening winkeltijden	0
B0051 Collectevergunning	Huis aan huis verkoop en collectes	23
Veiligheid		
B1731 Melding BGBOP	Brandveilig gebruik van feesttenten	0
B0038 Vervoer gevaarlijke stoffen	Vervoeren, laden en lossen van gevaarlijke stoffen met afwijkende route	0
B1112 Vuurwerkverkoopvergunning	Verkoop van vuurwerk vanuit inrichting	3
B0101 Stookontheffing behandelen	Verbranden van snoeihout en stoken van vuur	22
Natuur en milieu		
B0029 Ontheffing betreden natuurgebieden	Gebruik van natuurgebieden, parken met voertuigen	0
B1698 Geluidhinder ontheffing	Ontheffing geluidhinder	15
B1633 Incidentele festiviteit melding	Afwijken van geldende geluidnormen	18
B0075 Kampeerontheffing	Kamperen buiten erkende kampeerterrein	0
B1205 Ligplaatsvergunning	Innemen van ligplaats met een vaartuig buiten aangewezen plaatsen en in rietkragen	0
B1215 Staandwantvisserij	Vissen met een staandwant	8
Leegstandwet		

B1218 Leegstandwet	Tijdelijke verhuur van een leegstaande woning	15
Overig	Niet benoemdevergunning, ontheffing of andere beschikking	29
Procedures		
B1154 Intrekken vergunning		1
LP47 Informatieverzoek APV		-

3.2.3 Registraties Kinderopvang

De administratie (eenheid Stipe) verzorgde in samenwerking met de GGD de registratie van kinderopvangvoorzieningen. Het betreft registraties van kinderdagverblijven, gastouderopvang en buitenschoolse opvang.

Tabel 7 – Registratie kinderopvangvoorzieningen

Soort voorziening	Aantal registraties
Kinderdagverblijf	1
Gastouderopvang	13
Buitenschoolse opvang	1

3.3 Toezicht

3.3.1 Bouwtoezicht

Het bouwtoezicht werd uitgevoerd door de eenheid Tafersjoch en had betrekking op de naleving van regels inzake bouwen, slopen, gebruik van bouwwerken, brandveilig gebruik en erfgoed. De werkzaamheden zijn uitgevoerd op basis van vergunningen, meldingen en klachten.

De regels zijn ontleend aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), het Besluit Activiteiten leefomgeving (Bal) en het gemeentelijke omgevingsplan. De uitvoering vond deels plaats in samenwerking met de FUMO, Brandweer Fryslân en de gemeentelijke adviescommissie Hûs en Hiem.

Tabel 8 – Toezichthouden bouwen en slopen/gebruik bouwwerken en gronden/erfgoed

Onderwerp/zaaktype	Soort toezicht/ werkzaamheden	Aantal
B1833 controle uitvoeren		
Bouwen van bouwwerken	Controle omgevingsvergunning gedurende bouwactiviteit	368
Bouwen van bouwwerken	Controle omgevingsvergunningen bouwwerk gereed	90
Erfgoed	Controle werkzaamheden aan monumenten	2
Slopen bouwwerk	Controle omgevingsvergunningen sloop (S2)	3
Brandveilig gebruik	Controles meldingen Brandveilig gebruik	20
Bouwen van bouwwerken	Rapportage naar aanleiding van handhavingsverzoeken	7
Algemeen	Overige werkzaamheden(vrije veld controles)	44

Brandweer Fryslân

In onderstaande tabel is per onderwerp/zaaktype weergegeven hoeveel zaken in opdracht van de gemeente zijn behandeld door de Veiligheidsregio Fryslân - brandweer.

Tabel 9 – Toezicht brandweer

Onderwerp/zaaktype	Soort toezicht/ werkzaamheden	Aantal
Maatwerkpakket 2 - toezicht		
	Periodieke controles brandveiligheid gebouwen	143
	Goedgekeurd	27
	Afgekeurd, zonder advies hercontrole	35
	Afgekeurd, met advies hercontrole	71
	Afgekeurd, aanvullende voorwaarden	3
	Uitgevoerde hercontroles	115
	Goedgekeurd	72
	Afgekeurd	43

Klachten en meldingen bouwtoezicht

Tabel 10 – Afhandelen klachten/meldingen op gebied van bouwen en gebruik bouwwerken/gronden

Soort klacht/melding	Aantal	Toelichting
Anonieme klacht/melding	7	klager geeft geen naam op - geen afhandeling
Overlast van de buren	18	geluidsoverlast, stankoverlast, rookoverlast,
Illegale bouw	16	bouwen zonder omgevingsvergunning
Illegale sloop	9	verwijdering asbest en of >10 m3 materiaal zonder sloop melding en asbestinventarisatierapport
Illegaal gebruik gebouw	7	gebruik van gebouw in strijd met omgevingsplan
Illegale bewoning gebouw	3	bewonen van een gebouw dat geen woonbestemming heeft. Bv recreatiewoning
Brandonveilige situatie	6	melding door de brandweer van een onveilige situatie
Gevaarlijk bouwwerk	0	bouwwerk dat gevaar oplevert voor de omgeving, slechte staat van onderhoud, vallende dakpannen
Strijdig gebruik bouwwerken	1	woningen die anders gebruikt worden dan voor bewoning, bedrijfsmatig gebruik van woonbestemming,
Strijdig gebruik grond	2	gebruik in strijd met omgevingsplan, illegale uitrit
Verpauperd bouwwerk	5	bouwwerk dat geen gevaar oplevert maar wel in slechte staat van onderhoud is, afbladerende verf, verrotte houten delen zoals goten en kozijnen
Rommelerf	2	rommel op het erf
Klacht ongewenst verhuurbedrag	5	klacht over een verhuurder in het kader van de wet Goed verhuurderschap
Ongewenst verhuurbedrag	1	melding in het kader van de wet Goed Verhuurderschap
Verzakking door bronbemaling	0	
Boringen onder de woning	0	
Bouwhekken op de openbare weg	0	

3.3.2 Milieutoezicht

Het milieutoezicht betrof toezicht op milieubelastende activiteiten, slopen met asbest en bodemactiviteiten. De uitvoering van de wettelijke basistaken vond plaats via de FUMO. De gemeentelijke inzet richtte zich in 2025 met name op klachttoezicht en actualisatie van activiteiten op geregistreerde adressen.

De werkzaamheden zijn uitgevoerd op basis van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving.

FUMO

Tabel 11 – Toezichthouden Milieu door FUMO

Onderwerp/zaaktype	Soort toezicht/ werkzaamheden	Aantal
Controle uitvoeren		
Milieubelastende activiteiten - basistaken volgens Besluit activiteiten leefomgeving	Periodieke controle	112
	Integrale controle	1
	Aspectcontrole	3
	1e hercontrole	53
	2e hercontrole	19
	Melding ongewoon voorval	0
	Controle handhavingsbesluit	2
	Opslag van vuurwerk	0
Slopen bouwwerken met asbest	Controle slopen bouwwerk met asbest	38
Bodem	Controle melding bodemactiviteiten (afvoeren grond)	31
	Vrije veld toezicht illegale bodemactiviteiten	6
Energiebesparingsplicht	Overleg en controle bedrijven met energiebesparingsplicht	7

Klachten en meldingen Milieutoezicht

Tabel 12 – Afhandelen klachten/meldingen op gebied van milieu en natuur

Soort klacht/melding	Toelichting	Aantal
Milieu	Milieubelastende activiteiten, lozingen afvalwater, geluidhinder, stankhinder bedrijven	4
	Controle FUMO nav milieuklacht	5
Natuur	Illegale boomkap, verstoring beschermde diersoorten	2

3.3.3 Toezicht publiek domein/ Boa's

Het toezicht in de openbare ruimte is uitgevoerd door toezichthouders met BOA-bevoegdheden binnen de eenheid Tafersjoch en Hanthavenjen. De BOA's houden toezicht op de naleving van regels in het publiek domein, waarbij met name wordt gehandhaafd op bepalingen uit de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), verkeers- en parkeerregelgeving, de Alcoholwet en overige bijzondere wetgeving. Afhankelijk van de situatie wordt zowel het bestuursrecht als het strafrecht ingezet.

De werkzaamheden bestonden hoofdzakelijk uit het afhandelen van klachten en meldingen, aangevuld met gerichte controles op specifieke thema's zoals parkeren, verkeersveiligheid en overlast in de openbare ruimte. De cijfers laten zien dat met name op het terrein van wegverkeer en parkeren veel handhavingscapaciteit wordt ingezet. Dit vertaalt zich in een hoog aantal waarschuwingen en processen-verbaal. Deze inzet hangt samen met de structurele drukte in de openbare ruimte, met name binnenstad van Dokkum en aandacht voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Bij andere onderwerpen, zoals APV-overtredingen, milieu en leefomgeving en waterverkeer, ligt de nadruk vaker op signalering, waarschuwingen en het aanspreken van burgers, waarbij repressief optreden minder vaak noodzakelijk is. De cijfers moeten daarom mede worden gezien als een weerspiegeling van de gekozen handavingsmix: er wordt gehandhaafd op een manier die past bij de ernst van de situatie en de omstandigheden ter plaatse.

De BOA's vervulden daarnaast een belangrijke signaalfunctie, onder meer bij milieubelastende activiteiten, ondermijning en veiligheidsvraagstukken in de openbare ruimte. Dat gebeurde in nauwe samenwerking met politie, Openbaar Ministerie, brandweer en de gemeentelijke clusters Iepenbiere romte en Gemeentewurk.

Tabel 13 – Afhandelen overtredingen openbare ruimte

Onderwerp	Aantallen			
	Gerichte controles	Constatering	Geregistreeerde waarschuwing	Proces verbaal
APV regelgeving		101	51	41
Wegverkeer		77	636	583
WvStrafrecht		62	23	6
Wet personenvervoer		0	4	2
Alcoholwet	0	0	4	0
Ondermijning	2	0	0	0
Waterverkeer		5	1	0
Milieu/ Leefomgeving		9	3	0
Visserijwet		4	1	0
Winkeltijden		7	0	0
Overig		126	0	0
Totalen	2	391	723	632

Klachten en meldingen toezicht openbare ruimte

Tabel 14 – Afhandelen meldingen op gebied van regelgeving openbare ruimte

	Registratie zaakstelsel (REX)	Meldingen app FIXI	Rechtstreeks via contant mail adres
Klachten/meldingen	>500	233	>200

3.4 Toezicht kinderopvang

Het toezicht op kinderopvangvoorzieningen werd in opdracht van de gemeente uitgevoerd door de GGD. Het toezicht bestond uit jaarlijkse, incidentele en nader onderzoek, evenals onderzoeken in het kader van nieuwe registraties.

Tabel 15 – Toezichthouden kinderopvangvoorzieningen door GGD

Soort voorziening	Jaarlijks onderzoek	Incidenteel onderzoek	Nader onderzoek	Onderzoek voor registratie	Onderzoek na registratie
Kinderdagverblijf	41	5	6	1	0
Gastouderopvang	59	0	1	15	0
Buitenschoolse opvang	31	4	4	1	3

3.5 Handhaving

Handhavingstrajecten zijn gestart naar aanleiding van geconstateerde overtredingen bij vergunningverlening en toezicht. Het handhavingstraject bestond uit waarschuwingen, voornemens tot handhaving en het opleggen van lasten onder dwangsom of bestuursdwang.

De juridische afhandeling van handhavingzaken vond plaats binnen de eenheid Stipe.

Tabel 16 – Handhavingstrajecten

Onderwerp/ zaaktype	Proces/ werkzaamheden	Aantal zaken
Handhaving		
Vooraankondiging		
	Voornemen tot handhaving	38
Handhavingsinstrumenten		
	Opleggen last onder dwangsom	15
	Opleggen last onder bestuursdwang	4
	Stillegging werkzaamheden	6
	Gedogen	3
Effectuering/uitvoering		
	Dwangsom verbeurd	3
	Voornemen tot invordering	2
	Invorderingsbeschikking	1
	Voornemen tot kostenbeschikking	2
	Kostenbeschikking	1

3.6 Advies en ondersteuning

3.6.1 Bezwaar en beroep

Vakjuristen eenheid Stipe behandelden bezwaar- en beroepsprocedures die zijn ingesteld tegen besluiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast is juridische advisering verleend aan uitvoerende teams.

Tabel 17 – Bezwaar- en beroepszaken

Onderwerp/ zaaktype	Proces/ werkzaamheden	Aantal zaken
Beroep en bezwaar		

	Bezwaar	55
	Beroep	8
	Hoger beroep	0
	Voorlopige voorziening	0
Juridisch advies		
	Juridisch advies eenvoudig/regulier	82
	Juridisch advies complex	42
Verzoek nadeelcompensatie		
	Verzoeken	5

3.6.2 Administratieve ondersteuning

Administratieve werkzaamheden betroffen onder meer dossiervorming, archivering, verwerking van vergunningen en meldingen, controle van legesopgaven en ondersteuning van toezicht- en handhavingprocessen.

3.6.3 Beleid en projecten

Naast de reguliere uitvoering is in 2025 bijgedragen aan diverse beleidsmatige en projectmatige werkzaamheden, waaronder de invoering van de Omgevingswet (projecten beleidscyclus en definitief omgevingsplan), beleidsontwikkeling (terrassen, snoeihout, alcoholpreventie), advisering beleid en beheer (bodem, lucht, geluid), het uitwerken van werkprocessen, ICT-projecten en regionale samenwerking binnen het VTH-domein.

4 KWALITEITSCRITERIA VTH

4.1 Wettelijk kader en uitgangspunten

De uitvoering van de VTH-taken voldoen aan wettelijke kwaliteitscriteria zoals opgenomen in het Omgevingsbesluit. Deze criteria stellen eisen aan onder meer de personele capaciteit, deskundigheid, continuïteit en organisatorische borging van de uitvoeringstaken.

De gemeenteraad van Noardeast-Fryslân heeft deze verplichting nader uitgewerkt in de Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht Noardeast-Fryslân 2024. Op grond van deze verordening doet het college jaarlijks mededeling aan de raad over de naleving van de kwaliteitscriteria.

Binnen Fryslân is afgesproken te werken met de kwaliteitscriteria Frysk Peil 2.1, een regionale uitwerking van de landelijke VTH-kwaliteitscriteria.

4.2 Toetsing naleving kwaliteitscriteria

Om inzicht te verkrijgen in de mate waarin de VTH-organisatie voldoet aan de kwaliteitscriteria, is gezamenlijk met andere Friese gemeenten gekozen voor een externe toetsing. Deze toetsing is uitgevoerd door bureau Libereaux, dat hiervoor is geaccrediteerd.

De toetsing bestond uit:

- een nulmeting over de periode 2024–2025;
- het in kaart brengen van kennis en ervaring van medewerkers per deskundigheidsgebied;
- validatie van deze gegevens door middel van EVC- en actualisatietrajecten.

De individuele uitkomsten worden beheerd in een digitaal overzicht, waarmee inzicht is verkregen in zowel de robuustheid per deskundigheidsgebied als in de samenhang binnen de organisatie.

4.3 Resultaat van de nulmeting

Uit de nulmeting blijkt dat de gemeente Noardeast-Fryslân voldoende robuust is ingericht voor de uitvoering van haar wettelijke basis- en thuishaken binnen het VTH-domein.

Voor de volgende kerndeskundigheidsgebieden is vastgesteld dat wordt voldaan aan de geldende kwaliteitscriteria:

- vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening;
- toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening;
- juridische deskundigheid vergunningverlening en handhaving;
- casemanagement;
- sloop en asbest;
- bouwfysica.

Voor deskundigheidsgebieden die niet binnen de gemeentelijke organisatie zijn belegd, zoals milieutoezicht en brandveiligheid, is de uitvoering opgedragen aan externe uitvoerende partijen (zoals de FUMO en Brandweer Fryslân). Deze partijen zijn zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de voor hen geldende kwaliteitscriteria.

4.4 Verantwoording en doorwerking

De uitkomsten van de nulmeting geven inzicht in de mate waarin de VTH-organisatie voldoet aan de kwaliteitscriteria op het moment van toetsing. Hiermee is voldaan aan de wettelijke verplichting tot verantwoording aan de gemeenteraad.

De nadere analyse van ontwikkelpunten en de doorwerking van deze uitkomsten naar inzet, organisatie en uitvoeringsstrategie maken onderdeel uit van de evaluatie en verbeterpunten, zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van dit jaarverslag.

4.5 Bijlage

Het volledige analyserapport 'Resultaten actualisatie VTH-kwaliteitscriteria Frysk Peil 2 (2024–2025)' is als bijlage bij dit jaarverslag opgenomen.

5 EVALUATIE

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk evalueren wij de uitvoering van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in 2025. Deze evaluatie is gebaseerd op de feitelijke uitvoering zoals beschreven in hoofdstuk 3, de geschetste ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en de verantwoording over de naleving van de kwaliteitscriteria in hoofdstuk 4.

Waar hoofdstuk 3 inzicht geeft in welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en in welke omvang, richten wij ons in dit hoofdstuk op de vraag wat deze uitvoering ons leert over het functioneren van de VTH-organisatie en waar verdere doorontwikkeling wenselijk is. De evaluatie vormt daarmee de afronding van de uitvoeringscyclus over 2025 en de inhoudelijke basis voor het uitvoeringsprogramma VTH 2026.

5.2 Algemeen beeld uitvoering 2025

2025 was een jaar waarin de uitvoering van VTH-taken plaatsvond in een context van voortdurende verandering. De verdere invoering van de Omgevingswet, de overgang naar nieuwe werkprocessen en de inzet van nieuwe ICT-systemen hebben zichtbaar invloed gehad op de uitvoering.

Wij constateren dat de organisatie er in geslaagd is om, ondanks deze veranderingen, het merendeel van de reguliere VTH-taken uit te voeren. Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn doorgang blijven vinden. De uitvoering is daarbij in overwegende mate outputgericht verantwoord, wat past bij de ontwikkelingsfase van de beleidscyclus onder de Omgevingswet. Het sturen op effecten en doelbereik vraagt verdere groei en verfijning.

5.3 Vergunningverlening

In 2025 zijn grote aantallen vergunningaanvragen, meldingen en initiatieven behandeld. Dit laat zien dat de organisatie in staat is om binnen het stelsel van de Omgevingswet te functioneren en ervaring op te bouwen met nieuwe typen procedures, waaronder buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's).

Tegelijkertijd constateren wij dat:

- de samenhang tussen vergunningverlening en andere disciplines, zoals ruimtelijk beleid, bij complexe initiatieven verder kan worden versterkt;
- in het kader van omgevingsoverleg, de omgevingstafel beperkt is benut.

Wij zien hierin een aandachtspunt, omdat vroegtijdige en integrale afweging ook met de disciplines van de externe partners kan bijdragen aan duidelijkheid voor initiatiefnemers en een voorspelbaarder proces.

5.4 Toezicht

Het toezicht in 2025 heeft zich hoofdzakelijk gericht op vergunningtoezicht en de afhandeling van klachten en meldingen. Daarmee heeft het toezicht in de praktijk een overwegend reactief karakter gehad.

Wij constateren dat:

- het vastgestelde uitgangspunt van risicogericht en programmatisch toezicht nog niet volledig is doorvertaald naar de uitvoering;
- gebiedsgericht en thematisch toezicht beperkt is toegepast;
- delen van het milieutoezicht kwetsbaar zijn door personeelsverloop en functiewisselingen.

Dit betekent dat de uitvoerings- en handhavingsstrategie nog niet in alle onderdelen zichtbaar is geland in de dagelijkse praktijk.

5.5 Toezicht publiek domein

Het toezicht in de openbare ruimte is in 2025 voornamelijk klacht- en meldingsgestuurd uitgevoerd. BOA's vervullen hierbij een belangrijke signalerende rol richting andere toezichtdomeinen.

Wij zien dat deze signalen nog niet structureel onderdeel zijn van een integrale toezichtaanpak. Daarnaast heeft de personele beschikbaarheid en certificering invloed gehad op de mogelijkheid om programmatisch toezicht, bijvoorbeeld op alcoholwetgeving, consistent uit te voeren. In de verdere ontwikkeling van het toezicht in het publiek domein ligt onze aandacht bij het versterken van samenhang en continuïteit.

5.6 Handhaving en juridische ondersteuning

Handhaving

Bij het constateren van overtredingen wordt het handhavingstraject doorlopen volgens de vaste stappen: waarschuwing, voornemen tot handhaving en, indien nodig, het opleggen van een last. In de praktijk blijft het aantal formele lasten beperkt, omdat overtredingen vaak al worden beëindigd na een waarschuwing of een voornemen.

Deze werkwijze sluit aan bij de aard van de casuïstiek, waarin regelmatig maatwerk en herstelgericht optreden worden toegepast. Dit vraagt om een zorgvuldige juridische onderbouwing van de gemaakte keuzes en een duidelijke motivering richting betrokken partijen.

Daardoor is handhaving minder zichtbaar in het aantal opgelegde lasten, maar juist sterker aanwezig in de kwaliteit van de afwegingen en de zorgvuldigheid van het proces dat wordt doorlopen.

Bezwaar, beroep en juridische advisering

In 2025 is een aanzienlijk deel van de beschikbare capaciteit van vakjuristen ingezet voor bezwaar- en beroepszaken en voor juridische advisering. Het aantal bezwaarprocedures ligt daarbij hoger dan het aantal opgelegde handhavingsinstrumenten. Vakjuristen vervullen daarbij niet alleen een reactieve rol, maar worden ook preventief betrokken om besluiten juridisch te versterken en risico's te beheersen.

5.7 Monitoring, registratie en informatievoorziening

Een belangrijk leerpunt uit 2025 is dat de huidige registratie en monitoring nog niet volledig aansluiten op het uitvoeringsprogramma. Hierdoor is:

- geautomatiseerde monitoring slechts deels mogelijk;
- aanvullende handmatige registratie noodzakelijk;
- sturing op inzet en voortgang op basis van resultaten beperkt aanwezig.

Wij zien verdere doorontwikkeling van het zaakstelsel en de werkprocessen als een essentiële randvoorwaarde voor betere sturing, verantwoording en leren.

5.8 Organisatie en kwaliteit

Uit de evaluatie blijkt dat de organisatie voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria en in basis voldoende robuust is ingericht. Tegelijkertijd constateren wij dat:

- personeelsverloop en schaarste, met name in toezichtfuncties, de organisatie kwetsbaar maken;
- afhankelijkheid van inhuur en externe partijen blijvend aandacht vraagt;
- aankomende wijzigingen in de landelijke kwaliteitscriteria (KC 3.0) gevolgen zullen hebben voor deskundigheid en organisatie.

Dit onderstreept het belang van structurele aandacht voor kennisborging en continuïteit.

5.9 Samenvattende conclusies en richting voor doorontwikkeling

Samenvattend constateren wij dat de uitvoering van de VTH-taken in 2025 laat zien dat de organisatie functioneert in een complexe overgangsfase. De basis is op orde, maar de evaluatie maakt ook duidelijk dat verdere stappen nodig zijn om de uitvoering toekomstbestendig te organiseren.

Voor ons ligt de nadruk daarbij op:

- het versterken van risicogericht en programmatisch toezicht;
- het beter benutten van overleg- en afstemmingsinstrumenten in de vergunningverlening;
- het verminderen van kwetsbaarheden in toezicht en handhaving;
- het verbeteren van monitoring en inzicht in uitvoering en resultaten;
- en het blijvend borgen van kwaliteit en deskundigheid.

6 KOPPELING EVALUATIE 2025 – UITVOERINGSPROGRAMMA VTH 2026

Op basis van de evaluatie van de uitvoering in 2025 geven wij in het uitvoeringsprogramma VTH 2026 gericht vervolg aan een aantal samenhangende ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen vloeien rechtstreeks voort uit de bevindingen in hoofdstuk 5 en vormen het inhoudelijke kader voor de inzet en prioritering in het komende uitvoeringsjaar.

1. Doorontwikkeling van vergunningverlening onder de Omgevingswet

De evaluatie laat zien dat wij in staat zijn om vergunningverlening onder de Omgevingswet uit te voeren, inclusief nieuwe typen aanvragen zoals buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Tegelijkertijd vraagt deze manier van werken meer inhoudelijke afstemming, maatwerk en juridische inzet.

In het uitvoeringsprogramma 2026 richten wij ons daarom op het verder versterken van de voorbereiding aan de voorkant van het proces. Dit betekent dat wij de inzet van omgevingsoverleg en integrale afstemming explicieter positioneren als vast onderdeel van de vergunningverleningspraktijk, met bijzondere aandacht voor complexe initiatieven. Ook krijgt de rol van juridische ondersteuning hierbij nadrukkelijker een plek in de planning en capaciteitsafweging.

2. Verdere uitwerking van risicogericht en programmatisch toezicht

Het toezicht is in 2025 in belangrijke mate klacht- en meldingsgestuurd uitgevoerd. Hoewel daarmee is voldaan aan de wettelijke taakuitvoering, biedt deze werkwijze beperkt ruimte voor voorspelbare en samenhangende sturing.

In het uitvoeringsprogramma 2026 geven wij vervolg aan de ingezette ontwikkeling richting risicogericht en programmatisch toezicht. Dit betekent dat wij prioriteiten explicieter vertalen naar concrete toezichtprogramma's en thematische inzet, zowel binnen het bouw- als het milieutoezicht. Daarbij besteden wij ook aandacht aan de rolverdeling en sturing in het opdrachtgeverschap richting de FUMO.

3. Doorontwikkeling toezicht in het publiek domein

Het toezicht in de openbare ruimte vervult een belangrijke signalerende functie, maar deze signalen worden nog niet structureel benut binnen een integrale VTH-aanpak. Daarnaast heeft personele beschikbaarheid invloed gehad op de mogelijkheid om programmatisch toezicht uit te voeren.

In het uitvoeringsprogramma 2026 zetten wij in op het versterken van de samenhang tussen toezicht in het publiek domein en andere toezichtsdomeinen. Daarbij is aandacht voor kennisborging, continuïteit voor de uitvoering van taken op gebied van alcoholwetgeving.

4. Verbetering van monitoring en informatievoorziening

De evaluatie bevestigt dat de huidige systemen vooral de basisprocessen ondersteunen en dat sturing en monitoring deels handmatig plaatsvinden. Dit beperkt het inzicht in voortgang, inzet en resultaten.

In het uitvoeringsprogramma 2026 geven wij vervolg aan de doorontwikkeling van CLO en bijbehorende werkprocessen, met als doel stapsgewijs te groeien naar betere en meer eenduidige monitoring. Hiermee leggen wij de basis voor verdere professionalisering van de beleidscyclus en voor meer datagedreven werken op termijn.

5. Borging van kwaliteit en deskundigheid

Uit de verantwoording over de kwaliteitscriteria blijkt dat de VTH-organisatie in basis robuust is ingericht. Tegelijkertijd vragen personeelsverloop en aankomende wijzigingen in de kwaliteitscriteria blijvende aandacht. In het uitvoeringsprogramma 2026 besteden wij daarom aandacht aan het borgen van deskundigheid en continuïteit, onder meer door tijdig te anticiperen op de overgang naar Kwaliteitscriteria 3.0, het doen van een nieuwe nulmeting en door structureel aandacht te houden voor kennisdeling en inzetbaarheid van medewerkers.

7 BIJLAGEN

7.1 Bijlage 1- Resultaten actualisatie VTH Kwaliteitscriteria Frysk Peil 2

Gemeente Noardeast-Fryslân

Libereaux heeft voor de gemeente Noardeast-Fryslân een nulmeting uitgevoerd ten opzichte van het Frysk Peil 2, een Friese set aan criteria gebaseerd op de VTH-Kwaliteitscriteria 2.2. De nulmeting bestond uit EVC- en actualisatie-trajecten, waarin medewerkers werkervaring afzetten tegen één of meer deskundigheidsgebieden binnen het Frysk Peil. Deze werkervaring is vervolgens gevalideerd door Libereaux. Op basis van deze validatie is inzicht verkregen in hoeverre de expertise van medewerkers overlap heeft met de Frysk Peil criteria. De individuele uitkomsten zijn verwerkt in het VTH-dashboard. Dit is een door Libereaux ontwikkelde, digitale tool waarmee de gemeente Noardeast-Fryslân inzicht heeft in de stand van zaken en ontwikkeling van zowel de individuele medewerker als de gehele organisatie met betrekking tot het Frysk Peil 2.

De organisatie laat met deze nulmeting zien **voldoende robuust** te zijn daar waar het gaat om de vereiste inzet van gekwalificeerde medewerkers VTH, ten opzichte van haar eigen basis- en thuistaken. Dit was voor de gemeente Noardeast-Fryslân het doel van deze nulmeting.

1. Toelichting op de uitkomsten van de 0-meting

Tijdens de nulmeting is de kennis en ervaring van de medewerkers getoetst aan één of meerdere deskundigheidsgebieden binnen het Frysk Peil 2. Elk deskundigheidsgebied bestaat uit verschillende criteria, verdeeld over de elementen 'activiteiten', 'opleiding', 'werkervaring', 'kennis' en 'frequentie'. Doordat aan elk element een (landelijk vastgestelde) wegingsfactor is gekoppeld, zijn de uitkomsten van de nulmeting uitgedrukt in 'scoringspercentages'. Hierbij geldt de volgende cesuurbepaling:

- Groen: > 75% (medewerker voldoet)
- Oranje: 50 – 74% (medewerker voldoet deels)
- Rood: < 50% (medewerker voldoet (nog) niet)

Het percentage geeft dus de mate van overlap weer tussen werkervaring van de medewerker en de Frysk Peil 2 criteria. De individuele uitkomsten en bijbehorende percentages worden hieronder verder toegelicht.

2. Analyse van het VTH Dashboard

Om in kaart te brengen in welke mate de gemeente Noardeast-Fryslân voldoet aan het Frysk Peil 2, is een analyse van het VTH-dashboard uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in een overzicht, waarin per deskundigheidsgebied een conclusie is getrokken. De organisatie voldoet aan een deskundigheidsgebied indien minimaal **twee** medewerkers aantoonbaar voldoen aan minimaal **75%** van de criteria. Echter, van het Frysk Peil mag worden afgeweken als de organisatie een duidelijke toelichting geeft waarom deze deskundigheidsgebieden niet voldoende zijn aangetoond (Explain).

In het overzicht zijn de volgende conclusies mogelijk:

- Groen: gemeente Noardeast-Fryslân voldoet.
- Licht groen: het deskundigheidsgebied is bij een andere (overheids)instelling belegd, dus onderdeel van de Explain.
- Oranje: gemeente Noardeast-Fryslân voldoet (nog) niet. Het deskundigheidsgebied dient nader toegelicht te worden óf er moeten verbeteracties worden voorgesteld om in jaar 2022 wel te kunnen voldoen.

3. Uitkomsten van de nulmeting

3.1 Robuustheid deskundigheidsgebieden

Uit de 0-meting en aansluitende analyse blijkt dat gemeente Noardeast-Fryslân aan een groot aantal deskundigheidsgebieden voldoen waar het gaat om kennis en ervaring. In het onderstaande overzicht is per deskundigheidsgebied een conclusie opgenomen. Daarbij is het aantal medewerkers benoemd dat op het betreffende deskundigheidsgebied getoetst is en hoeveel er

'groen', 'oranje', of 'rood' scores. Daarnaast is aangegeven hoeveel medewerkers voldoen aan de frequentie-eis. In totaal hebben 20 medewerkers hun werkervaring ten opzichte van de Kwaliteitscriteria in beeld gebracht. Zij kunnen op meerdere deskundigheidsgebieden zijn getoetst.

Deskundigheidsgebied	Kennis en ervaring					Frequentie
	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	
1. Casemanagen						
1a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. desk.gebied 1b				
1b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	7	6	1		
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening						
2a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende (o.b.v. 2b)					
2b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	8	6	2		
3. Vergunningverlening milieu						
3a. Gericht op klasse I en II	Belegd bij FUMO					
3c. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Belegd bij FUMO					
3d. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Belegd bij FUMO					
3e. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Belegd bij FUMO					
3f. Gericht op klasse I, II en III afval	Belegd bij FUMO					
3g. Activiteiten 5-6	Belegd bij FUMO					
4. Toezicht en handhaving bouwen en RO						
4a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende (o.b.v. 4b)	1	1			
4b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	4	2		2	
5. Toezicht en handhaving milieu						
5a. Gericht op klasse I en II	Nog niet voldoende	Nieuwe toezichthouder aangenomen				
5b. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Belegd bij FUMO					
5c. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Belegd bij FUMO					
5d. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Belegd bij FUMO					
5e. Gericht op klasse I, II en III afval	Belegd bij FUMO					

5f. Gericht op klasse I, II en III brzo	Belegd bij FUMO						
6. Toezicht en handhaving bodem							
6a. Gericht op eenvoudige situaties	Belegd bij FUMO	1	1				
6b. Gericht op complexe situaties	Belegd bij FUMO						
7. Toezicht en handhaving groene wetgeving	(Nog) niet voldoende	Provincie (zie bodem)					
8. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening	Voldoende	5	3	1	1		
9. Behandelen juridische aspecten handhaving	Voldoende	5	2	1	2		
10. Behandelen juridische aspecten afwijkingsbesluiten	Voldoende						
11. Ketentoezicht							
11a. Activiteiten 1-5	Belegd bij FUMO						
11b. Activiteiten 6-10	Belegd bij FUMO						
11c. Activiteiten 11-12	Belegd bij FUMO						
12. BOA	Nog niet voldoende	Niemand werkzaam Evt samenwerking met Achtkarspelen.					
13. Bouwfysica							
13a. Activiteiten 1-5 – eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. desk.gebied 13b					
13b. Activiteiten 1-5 complexe situaties	Voldoende	4	2		2		
13c. Activiteiten 6-10	Voldoende	4	2	1	1		
14. Brandveiligheid							
14a. Activiteiten 1-7	Belegd bij BW Fryslân	1		1			
14b. Activiteiten 8-11	Belegd bij BW Fryslân	1		1			
15. Constructieve veiligheid	Belegd bij marktpartij	1	1			Belegd bij Antea	
16a. Sloop	Voldoende	2	2				
16b. Asbest	Voldoende	2	2				
17. Afvalwater (indirecte lozingen)	Belegd bij Wetterskip						
18. Bodem, bouwstoffen, water							
18a. Activiteit 1	Belegd bij FUMO	1	1				

18b. Activiteiten 2-3	Belegd bij FUMO	1	1				
18c. Activiteit 4	Belegd bij FUMO	1		1		FUMO	
19. Externe veiligheid							
19a. Activiteiten 1-2	Belegd bij FUMO						
19b. Activiteit 3	Belegd bij FUMO						
19c. Activiteit 4	Belegd bij FUMO						
19d. Activiteit 5	Belegd bij FUMO						
19e. Activiteit 6	Belegd bij FUMO						
20. Geluid (milieu en bouw)	Belegd bij FUMO	1		1			
21. Groen en ecologie (Wabo)	(Nog) niet voldoende	<i>Niet beoordeeld, gemeentelijke taak</i>					
22. Groen en ecologie (Nb-wet)							
22a. Activiteit 1	Belegd bij FUMO						
22b. Activiteiten 2-3	Belegd bij FUMO						
23. Luchtkwaliteit							
23a. Activiteiten 1-2	Belegd bij FUMO						
23b. Activiteiten 3-5	Belegd bij FUMO						
23c. Activiteit 6	Belegd bij FUMO						
24. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte							
24b. Activiteit 1 – complexe situaties	(Nog) niet voldoende	1	1			Nieuwe medewerkers aangenomen, nog geen portfolio	
24c. Activiteit 2	(Nog) niet voldoende	1	1				
24e. Activiteiten 3-4 – complexe situaties	(Nog) niet voldoende	1	1				
25. Exploitatie en planeconomie	(Nog) niet voldoende	<i>Niet beoordeeld</i>					
26. Cultuurhistorie							
26a. Activiteiten 1-5	Voldoende	2	2				
26b. Activiteiten 6-10	(Nog) niet voldoende	2			2		
26c. Activiteiten 11-15	(Nog) niet voldoende	2			2		
27. Energie en duurzaamheid							
27a. Activiteit 1	(Nog) niet voldoende	<i>Niet beoordeeld</i>					

27b. Activiteiten 2-3	(Nog) niet voldoende	<i>Niet beoordeeld</i>
27c. Activiteit 4	(Nog) niet voldoende	<i>Niet beoordeeld</i>

3.2 Conclusies en prioriteiten

Uit het overzicht kan dus geconcludeerd worden dat gemeente Noardeast-Fryslân in 2024 laat zien dat het aan de basistaken en aan de thuishaken voldoet. Er zijn binnen de gemeente twee of meer mensen in dienst die deze taken kunnen uitvoeren. Het gaat hier om de volgende deskundigheidsgebieden:

- Casemanagen
- Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening
- Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening
- De drie juridische deskundigheidsgebieden
- BOA (samen Achtkarspelen voldoet organisatie aan 4 BOA's)/ Hierbij wordt een nieuwe overeenkomst gesloten.
- Sloop en Asbest
- Bouwfysica

Tevens belegt gemeente Noardeast-Fryslân een aantal taken bij de FUMO, Brandweer Fryslân en het Wetterskip Fryslân. Deze organisaties hebben zelf de verantwoordelijkheid om robuustheid in expertise aan te tonen ten opzichte van de deskundigheidsgebieden waarbij naar hen wordt verwezen.

Voor onderstaande deskundigheidsgebieden is expertise nog onvoldoende in beeld gebracht door gemeente Noardeast-Fryslân, terwijl het wel behoort tot het takenpakket van de organisatie. Hiervoor dient te worden toegelicht waarom de organisatie niet aan de deskundigheidsgebieden voldoet, ofwel dienen er verbeteracties opgesteld te worden om in 2025 wel te kunnen voldoen. Hierbij moet in acht worden genomen dat in de loop van 2025 de beslissing is genomen dat het Frysk Peil vervangen gaat worden. Hierbij gaan de Fryske gemeenten mee met het landelijke beleid op de vingerende kwaliteitscriteria. In dit geval de kwaliteitscriteria 3.0. Hierdoor zullen er wellicht andere keuzes gemaakt gaan worden.

- *Toezicht en handhaving milieu klasse I en II. Hierbij zijn de eenvoudigere taken binnen de gemeente belegd. Hierbij is een nieuwe medewerker aangetrokken.*

Het gaat hier om een beschrijving van de situatie vanaf 2024. In 2024 had de gemeente de beschikking over inhuurkrachten die deze taak uitvoerden. Vanaf 1 april heeft de gemeente een toezichthouder milieu en groen in eigen dienst.

- *Groen en ecologie (Wabo). Behoeft aan samenwerking. (gaat op in nieuw deskundigheidsgebied KC 3.0 Natuur activiteiten)*

Het betreft hier taken die o.i. onder verantwoordelijkheid vallen van de provincie (en niet de gemeenten)

- *Exploitatie en planeconomie. Vervalt. Valt straks niet meer onder kwaliteitscriteria. De organisatie heeft een specialist op deze taak in dienst bij de afdeling Grondzaken*

- *Cultuurhistorie. Behoeft aan samenwerking/ externe partij.*

De organisatie heeft een medewerker erfgoed in dienst. Wegens langdurige ziekte is de taak tijdelijk

overgenomen door een inhuurkracht die in dienst is bij de stichting monumentenzorg Friesland.

- *Energie en duurzaamheid. Deel des kundigheidsgebiet valt onder toezicht. Daarnaast behoefte aan samenwerking.*

De taken die hier worden benoemd zijn uitbesteed aan onze Omgevingsdienst FUMO.

Om ontwikkeling ten opzichte van de Frysk Peil 2 criteria te borgen, kunnen medewerkers het e-portfolio [Ditkanik.nu](https://ditkanik.nu) als basis blijven gebruiken. Op basis van ontwikkelingen die daarin worden bijgehouden, kan het VTH-dashboard door Libereaux worden blijven onderhouden door periodiek mutaties door te voeren. In medio 2026 zullen alle bestaande deskundigheidsgebieden op Frysk Peil 2 omgezet gaan worden naar de thans vigerende KC 3.0.

